

Döntenem kell!

Manapság sok embernek nehezebbre esik a kötődés. Egyfelől tartós kapcsolatra vágnak, másfelől visszarettennek attól. Szeretnének döntéseket hozni, de nehezükre esik elköteleződni. Legszívesebben nyitva tartanának minden ajtót – de nagy a veszélye annak, hogy aztán valamikor csupa zárt ajtó előtt állnak.

Szerzetesi regulájában Szent Benedek azt írja, hogy a kolostori élet kezdete csak szoros lehet, de aki belebocsátkozik ebbe a szorosságba, „annak a szíve kitágul, és a szeretet kimondhatatlan örömeivel siet előre Isten parancsainak útján”. Benedek nyilvánvalóan megtapasztalta, hogy fiatal embereknek akkoriban is nehezükre esett belebocsátkozni a szűkösségbe. Így aztán megígéri nekik, hogy éppen akkor fognak új belső tágasságot és szabadságot, valamint örömet érezni, ha lesz bátorságuk átmenni a szűk ajtón. Erre a bátorításra ma is sok embernek van szüksége, nem csupán a szerzeteseknek, hanem mindenkinek a maga személyes útján.

Az el nem köteleződés okai

Sok oka van annak, miért riadnak ma vissza sokan az elköteleződéstől, és inkább akarnak kötetlenül élni.

Itt van egyrészt a félelem attól, hogy döntésük nyomán elköteleződnek. Minden döntés beszűkít; minden döntés valamelyik út mellett egyúttal döntés egy másik út ellen. Bizonyára az is jó út lenne, amit a döntéssel kizárok, de hát nem járhatok egyszerre minden úton; döntenem kell valamelyik mellett, és azt az utat, amelyik ellen döntöttem, „meg kell gyászolnom”. A meggyászolni itt azt jelenti: búcsút venni attól a lehetőségtől, amely szintén beteljesülést kínálhatna. De sokan nem meggyászolják azt, ami ellen döntöttek, hanem siratják, csakhogy ez a siratás elrabolja minden energiájukat. Csak akkor leszek képes tudatosan és határozottan a magam útját járni, ha meggyászolom azt, ami ellen döntöttem.

Az el nem köteleződés másik oka a félelem a lekötözöttségtől. Sok ember vágyakozik a kötődésre, barátságra és partneri kapcsolatra, de mihelyt közel kerülnek valakihez, meghátrálnak. Félnak attól, hogy a másik felfedezheti a gyengeségeiket. Mindig „lazák” szeretné-

nek lenni, elrejtözve saját korrekt külsőjük mögé. De a kötődés azt jelenti, hogy úgy kapcsolódom a másikkhoz, amilyen vagyok, és megmutatom neki mindazt, ami bennem van. – Mások pedig kételkednek abban, hogy az adott férfi vagy nő valóban a legjobb lehetőség-e. Mindig az abszolút igazi partnert keresik, de az abszolút igazi partnert soha nem fogjuk megtalálni; akárkiről legyen is szó, olyan emberrel kell szóba állnunk, akinek magának is megvannak a határai és gyengeségei, ahogyan nekünk magunknak is. A kérdés az, hogy szeretném-e megosztani az életemet ezzel a konkrét emberrel, megvan-e bennem a remény, hogy képesek lennénk kölcsönösen támogatni egymást, hogy áldássá válhatunk egymás számára akkor is, ha annyira különbözők, és egyúttal korlátozottak vagyunk.

Azok, akik ismételtelen visszarettennek attól, hogy kötődjenek, mégis tele vannak vágyakozással arra, hogy legyen partnerük, ezért örökké a barátság vagy a partneri kapcsolat kérdése körül köröznek, de soha nem jutnak előrébb. Csupa bizonytalanságból belsőleg megrekednek. Panaszkodnak, hogy nem találtak partnert, pedig sok alkalmat szalasztottak el. Az életük így egyhelyben áll. Vagy fölemészítik magukat a szintizta vágyakozással, és szenvednek a sikertelenségtől, vagy belsőleg elzárkóznak. Rezignáltak lesznek, és belevetik magukat a munkába, hogy ne kelljen érezniük annak fájalmát, hogy egyedül maradtak.

Legyőzni a szűkületet

A kötődés beszűkít, de egyúttal tágasságra visz. Ezt egy képpel szeretném kifejezni. Olyan ez, mint amikor valaki vonaton utazik, de mihelyt a vonat egy alagút elé ér, átszáll egy másik vonatra. És amikor újabb szűkület jön, átszáll egy harmadik vonatra. De sosem jut át az alagúton. A hegy mindig el fogja választani a hegy mögött fekvő tágas vidéktől.

A német misztikus, *Johannes Tauler* már a 14. században fölis-merte, hogy az életünk mindig keresztülvezet valamilyen szűkületen, és csak annak az élete tágul ki, aki mer keresztülmenni a szűkületen. *Szent Benedek* szerint nemcsak az élet válik tágassá, hanem a szív is.

Száma a tágas szív a célja minden spirituális útnak. A tágas szív nyitott az emberekre. A szűkkeblű ember örökösön kritizálgatni fogja a többieket. Nem elégedett önmagával. Ha tágul a szív, akkor örömmel és szeretettel telve járjuk utunkat, véli Benedek.

Csak ha döntöttem egy út mellett, és egészen tudatosan járom ezt az utat, csak akkor leszek képes valami újat létrehozni ezen az úton. Kreatívan fogom járni utamat. Döntöttem, és nem siratom állandóan a többi lehetőséget. Ezért szabad vagyok arra, hogy következetesen járjam az utamat. Mivel határozottan döntöttem, ki fogom bontakoztatni a fantáziámat azzal kapcsolatban, hogy mi mindent ragadhatnék meg és érhetnék el ezen az úton. És meg fogom kísérelni fölébreszteni a kreativitásomat, hogy ne egyszerűen csak azt tegyem, amit a többiek előírnak nekem.

Hadd hivatkozzam a saját példámra! Miután doktoráltam teológiából, az apát megkért, hogy legyek cellárius, azaz a kolostor gazdasági vezetője, és ennek érdekében tanuljak még üzemgazdaságtant is. Ez abszolút nem az az út volt, amelyet elképzettem magamnak a kolostorban. De amikor a fiatalabb szerzetesekkel folytatott beszélgetések után ígent mondtam rá, akkor egészen ígent mondtam. És a feladatomban kreatívan kerestem a lehetőségeit annak, miképpen teljesíthetném úgy, hogy örömet leljem benne. Az apátságban olyan munkaléggkört tudtam teremteni, amelyben a munkatársak szívesen dolgoznak, és lényegesen meg tudtam javítani a gazdasági alapokat is. Eredeti célo-mat, hogy teológusként dolgozzak, celláriusként is meg tudtam valósítani. Sok könyvet írtam. És gazdasági vezetői feladatomban a gazdaság sok vezetőjének ajtaját nyitotta meg számomra. Ez azt eredményezte, hogy sok vezetői szemináriumot tartok. Az életem kitágult, mivel kész voltam arra, hogy keresztülmenjek ennek a feladatnak a szűkületén.

Az, hogy a kötődés tágasságra visz, a kapcsolatokra is érvényes. Némelyek úgy vélik, hogy a szerelem egy folyamat, és az embernek nem szabad lekötönie magát. *Hans Jellouschek* házassági tanácsadó azonban úgy véli, hogy csak a partner melletti egyértelmű döntés vezet

tágasságra. Ha a partnerek soha nem döntenek igazán egymás mellett, akkor az unalom és a lopakodó csalódás érzése alakul ki. Jellouschek azt írja: „Ha az ilyen partnerek becsületesek, akkor elismerik, hogy a megszokáson kívül már semmi nem köti össze őket. Anélkül, hogy valami különleges történnék, anélkül, hogy az egyik különösen megsebezte volna a másikat, úgy látják, hogy valamiképpen végére értek a kapcsolatnak. Szerelmük elévült.” Aki dönt a másik mellett, az egészen „belebecsátkozik” a másikba. Ez gyakran elég fájdalmas, mert a belebecsátkozásban saját életmintáinkkal találkozunk, amelyek igen különbözőek, és surlódnak. De ha becsületesen szembenézünk saját igazságunkkal és a partnerünk igazságával, akkor ez a kapcsolat új tágasságához vezet. Olyanként találkozzunk egymással, amilyenek vagyunk. Már nincs szükségünk arra, hogy imponáljunk egymásnak, és színleljünk valamit egymás szá-

mára. Már nem a másiktól alkotott ideális képet szeretjük, hanem magát a másikat, ezt az egyszeri személyt, annak erősségeivel és gyengeségeivel. És tudjuk, hogy nekünk is szabad olyannak lennünk, amilyenek vagyunk. Ez oda vezet, hogy el tudjuk fogadni saját magunkat. Ez pedig megszabadít minket az állandó elégedetlenségtől, attól az érzéstől, hogy nem vagyunk elég jók. Belebocsátkozunk a szeretetnek a folyamatába, amely egyre mélyebb kapcsolatba vezet, de egyre nagyobb tágasságra és szabadságra is.

Az elkötelezettség áldása

Ma sokan vágnak arra, hogy tartozzanak valakihez. De ezt csak akkor tapasztalom meg, ha belemelegyek a kapcsolatba. Akkor nem érzem magam egyedül, hanem valakihez tartozóknak. És az elkötelezettségnek ez az érzése áldás számomra, és mások számára is. Agykutatók megállapították, hogy a gyermek agya akkor fejlődik a legkreatívab-

ban, ha összetartozóknak tudja magát a szüleivel és a testvéreivel. Az összetartozás mindenki számára áldás; az a talaj, amelyen felvirágozhat az élet. De manapság nehezünkre esik, hogy belebecsátkozunk az elköteleződésbe és az összetartozásba. Csakhogy elkötelezettség nélkül stagnál az élet. Ma bátorságra van szükség ahhoz, hogy kötelező erejű döntések mellett kötelezzük el magunkat. De csak ekkor nyílik meg az a szűk ajtó, amelyen át kell haladnunk ahhoz, hogy tágasságra jussunk. Már Jézus is azt mondta: „Szűk a kapu, amely az életre vezet” (Mt 7,14). Az életünk és a szívünk csak akkor tágul ki, ha átmegyünk a döntés és a kötődés szűk kapuján. És akkor új minőséget nyer az életünk: a szabadság és a tágasság, az öröm és a szeretet minőségét.

Anselm Grün

Forrás: Publik-Forum Extra, 2019. szeptember

Döntés

Életünk során sokszor kell döntenünk. Van, amikor jól döntünk, van, amikor rosszul. Ha kis dolgokban rosszul döntünk, az nem olyan nagy baj (például az étlap alapján megkóstolom a kiválasztott ételt, és kislül, hogy rosszul választottam). Igen ám, de vannak nagy dolgok, amikor óriási jelentősége van, hogy jól vagy rosszul döntünk. Néhányat felsorolok.

A manchesteri robbantás után öt nappal 29 egyiptomi keresztényt öltek meg terroristák Minya város közelében. Egy kolostorhoz zárándokoltak. Buszukat megállították, majd egyesével kiszállították az utasokat. Mindegyiküktől megkérdezték, hajlandók-e Krisztust megtagadva áttérni a muzulmán vallásra, és így megmenekülnék. Miután egyik sem akart, s így Krisztus mellett döntött, elvágták a nyakukat vagy fejbe lötték őket. Micsoda súlyos, hősiesség ez: egyetlen épeszű ember sem hal meg tudatosan valamiért (valakiért), amit nem tart mélyesen igaznak, *az életénél is fontosabbnak*.

Emberi szempontból rossz volt a döntés, de nem az örökkévalóság szerint. Ugyanis Jézus azt mondta, hogy „aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, de aki elveszíti életét énérettem, megmenti azt” (Lk 9,24). Ez a jézusi mondat a mi kis életünkre lefordítható úgy is, hogy

ha valaki csak az evilági jólétet, kényelmet, gazdagságot, az élet „napos oldalát” keresi, és úgy él, mintha Isten nem is létezne, akkor rosszul döntött. Akkor elveszítheti a boldog örök életet. Akkor „rossz lóra tett”. Akkor az élete hiábavalóság volt, egy fabatkát sem ért. – Hála a Jóistennek, mint lelkipásztor több kedves hívemnek mondhatom: „Jól döntöttek, mert Jézust választottátok ti is, mint az egyiptomi keresztények. Mert Krisztust követték. Életetek legfontosabb döntésében, jól választottatok.” Ehhez még hozzáfűzi Jézus: „Nem is vesztitek el soha” (vö. Lk 10,42).

Jézus a Golgotán két lator között függött. Az egyik őt választotta, a másik nem. Pedig az őt káromló is dönthetett volna Jézus mellett. Nem tette, pedig a két latorban sok közös volt. Mindkettőt Pilátus ítélte el. Mindkettőt gyilkolt. Ugyanazt szenvedték. Ugyanaz a tömeg vette körül őket. Egyformán közel voltak Jézushoz. De egyszer csak a jobb lator szívében fölfakadt valami nagyon szép. Megváltozott. Jézus mellett döntött. És máris megkapta a jó döntés nyomán a „belépőjegyet” a Paradicsomba. Még aznap beléphetett a Mennyországba.

Akarunk-e mi is bekerülni a boldog örökkévalóságba? Azt hiszem, nem túlzok, ha azt mondjuk, hogy bolond, „esztelen” (Lk 12,19), aki

nem akar bekerülni. De hát akkor miért van az, hogy mégis látunk olyan embereket, akik mintha nem akarnának. Miért vannak szép számmal olyanok, akik nem akarnak megváltozni, nem akarják Jézust választani? Nem akarják Jézus „kényelmes igájába” hajtani a fejüket (Mt 11,29)? A Sátán tapsol miattuk örömeiben. De még mennyire. Sebesre tapsolja a tenyerét.

Nem a Jóisten dönt arról, hogy e nyúlfarknyi rövid élet után hol töltöm az örökkévalóságot. Nem is más ember, nem a házastársam, gyerekeim, a barátom avagy a szomszédasszonyom dönti el. Mi, mi döntjük el, hogy hol töltjük el az örökkévalóságot. Csak jól döntsünk! Nem számít, hányszor döntöttünk rosszul a múltban, egyetlen jó döntéssel miénk lesz a Mennyország, ha Jézus mellett *komolyan* döntünk, és őt követjük.

A végére kívánczik az a tapasztalatom hogy a döntés halogatása a döntés halálát jelentheti (Shakespeare Hamletjében is ezt olvassuk: „A majd a tett halála”). Viszont a döntés meghozatala olyan lelki hasszonnal jár, hogy könnyebbé teszi a végsőkig kitartást a döntés mellett. Nagy erő fakad a döntésből... Nem régen döntöttem a mellett, hogy nem iszom többé alkoholt. Míg csak elhatároztam, addig a kísértés sokkal nagyobb volt. De döntésem